

Протокол № 1/2026
засідання Координаційної ради з питань утвердження української
національної та громадянської ідентичності
при Чернігівській обласній державній адміністрації

20.03.2026

м. Чернігів

Присутні: члени Координаційної ради з питань утвердження української національної та громадянської ідентичності при Чернігівській облдержадміністрації (список додається).

Порядок денний:

1. Про план роботи Координаційної ради з питань утвердження української національної та громадянської ідентичності при обласній державній адміністрації на 2026 рік.

Доповідач: ШЕМЕЦЬ Андрій Миколайович – директор Департаменту сім'ї, молоді та спорту Чернігівської обласної державної адміністрації

2. Про вшанування пам'яті борців за незалежність України та формування історичної пам'яті як складової національної ідентичності (основні державні та регіональні пам'ятні дати у 2026 році).

Доповідач: БУТКО Сергій Володимирович – регіональний представник Українського інституту національної пам'яті/ головний спеціаліст Другого міжрегіонального територіального відділу Управління забезпечення реалізації політики національної пам'яті в регіонах та підвідомчих установ.

3. Про підсумки виконання в 2025 році Обласної цільової програми національно-патріотичного виховання на 2021-2025 роки.

Доповідач: ШЕМЕЦЬ Андрій Миколайович – директор Департаменту сім'ї, молоді та спорту Чернігівської обласної державної адміністрації

ВИСТУПИВ: ВАЩЕНКО Іван Олександрович, заступник голови Чернігівської обласної державної адміністрації, голова Координаційної ради з питань утвердження української національної та громадянської ідентичності при Чернігівській облдержадміністрації, який привітав присутніх на черговому засіданні Координаційної ради, оголосив порядок денний та побажав плідної роботи.

1. Про план роботи Координаційної ради з питань утвердження української національної та громадянської ідентичності при обласній державній адміністрації на 2026 рік

СЛУХАЛИ: ШЕМЦЯ Андрія Миколайовича – директора Департаменту сім'ї, молоді та спорту Чернігівської обласної державної адміністрації, який поінформував, що з урахуванням поданих пропозицій і актуальних питань було

сформовано план роботи Координаційної ради на 2026 рік, та ознайомив присутніх із ним. Також план розміщено на офіційному сайті Департаменту сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації. Додав, що в разі потреби розгляду питань, не внесених в план, а які виникатимуть протягом року, є можливість подати свої пропозиції до порядку денного чергового засідання і вони будуть розглянуті.

У ході обговорення питання:

ВИСТУПИВ: ШКУРКО Микола Пантелійович, директор БО «Благодійний фонд «Ніжень», який запропонував провести виїзне засідання у Ніжині під час розгляду питань із плану роботи Координаційної ради на 2026 рік, які стосуються Війська Запорозького та Українського козацтва.

ВИРІШИЛИ: Інформацію взяти до відома. Провести засідання Координаційної ради з питань утвердження української національної та громадянської ідентичності при Чернігівській облдержадміністрації, яке заплановано на IV квартал, у місті Ніжин.

2. Про вшанування пам'яті борців за незалежність України та формування історичної пам'яті як складової національної ідентичності (основні державні та регіональні пам'ятні дати у 2026 році)

СЛУХАЛИ: БУТКА Сергія Володимировича – регіонального представника Українського інституту національної пам'яті, який продемонстрував презентацію та зробив акценти на основних державних святах, пам'ятних датах та визначних особистостях, які будуть вшановуватися у 2026 році. Серед них:

- 18 лютого – 170 років із дня народження Софії Русової (1856–1940), письменниці, просвітниці, публіцистки, перекладачки, видавчині, літературознавиці, педагогині, громадської діячки, організаторки бібліотечної справи, активної діячки жіночого руху;

- 25 травня – 100 років з дня вбивства Симона Петлюри в Парижі (1926 рік);

- 18 серпня – 190 років із дня народження Олександра Кониського (1836–1900), письменника, публіциста, перекладача, видавця, лексикографа, педагога, громадського діяча, автора духовного гімну «Молитва за Україну». Народився в селі Переходівка (тепер Ніжинського району);

- 31 жовтня – 130 років із дня народження Спиридона Довгаля (1896–1975), політичного та військового діяча, вченого, публіциста, голови уряду УНР в екзилі, підполковника Армії УНР, борця за незалежність України у XX столітті. Народився в Носівці;

- 27 листопада – 150 років із дня народження Михайла Русова (1876–1909), політичного діяча, публіциста (РУП). Народився в с. Олешні;

- державні свята та пам'ятні дати, такі як День пам'яті та перемоги над нацизмом у Другій світовій війні 1939-1945 років, День Героїв, День Конституції України, День Української Державності, День Незалежності України, День пам'яті загиблих захисників України, День захисників і захисниць України та ін.

Доповідач наголосив, що під час відзначення всіх пам'ятних дат варто звертати увагу на таке:

- підготовка та проведення заходів з метою відзначення державних і регіональних пам'ятних дат має розглядатися як органічна складова єдиної державної політики національної пам'яті;
- системно наголошувати на спадкоємності, органічному зв'язку всіх поколінь борців за незалежність України;
- день пам'ятної дати має ставати вершиною її відзначення, але необхідно проводити заходи, інформаційні компанії тощо ще до того, щоб підготувати громадян, суспільство до усвідомленого відзначення пам'ятної дати;
- не допускати так званої «капсуляції» відзначення пам'ятної дати, коли у заходах зацікавлені тільки певні групи осіб, наприклад соратники, ветерани, родини загиблих; це має поширюватися на все суспільство;
- системно використовувати місця пам'яті в області для відзначення дат.

ВИРІШИЛИ: Інформацію взяти до відома.

3. Про підсумки виконання в 2025 році Обласної цільової програми національно-патріотичного виховання на 2021-2025 роки

СЛУХАЛИ: ШЕМЦЯ Андрія Миколайовича – директора Департаменту сім'ї, молоді та спорту Чернігівської обласної державної адміністрації, який надав коротку інформацію по основним заходам, проведеним в рамках виконання Програми. Діяльність охоплювала освітню, культурну, молодіжну, спортивну, інформаційну та громадську сфери, здійснювалася з урахуванням безпекової ситуації та фінансової спроможності.

Проводилася системна робота з підвищення кваліфікації педагогічних працівників та методичного забезпечення, зокрема щодо організації Всеукраїнської гри «Сокіл» («Джура»). В області забезпечено проведення освітніх, культурно-мистецьких, інформаційно-просвітницьких та молодіжних заходів, приурочених до державних свят і пам'ятних дат, із залученням закладів освіти, культури, молодіжних центрів та громадських організацій. Активно реалізовувалися заходи з популяризації української мови, культури, екологічного виховання та розвитку волонтерського руху. Чернігівським обласним молодіжним центром проведено 70 заходів за участю понад 1000 осіб. У межах військово-патріотичного виховання проведено етапи гри «Сокіл» («Джура»), учасниками яких став 51 рій (423 особи). Представники області брали участь у всеукраїнських та міжнародних спортивних заходах, здобувши призові місця. Проводилася робота з підготовки населення з питань безпеки життєдіяльності та домедичної допомоги (6252 заходи, понад 22 тис. осіб). У 2025 році проведено 7 засідань обласної координаційної ради (розглянуто 24 питання). Координаційні ради функціонують при районних державних адміністраціях та створюються при органах місцевого самоврядування (27 рад станом на кінець року). Забезпечено інформаційний супровід заходів, у тому числі через соціальну рекламу, офіційні вебресурси та соціальні мережі.

У зв'язку із завершенням терміну дії Обласної цільової програми національно-патріотичного виховання на 2021-2025 роки затверджена нова Обласна цільова соціальна програма з утвердження української національної та громадянської ідентичності на 2026-2030 роки, відповідно до якої робота в даному напрямі продовжується.

ВИРІШИЛИ: Інформацію взяти до відома.

ВИСТУПИВ: ВАЩЕНКО Іван Олександрович, голова Координаційної ради, який подякував доповідачам, нагадав, що 20 березня – день народження Івана Мазепи і запросив всіх присутніх долучитися до урочистого покладання квітів до пам'ятника видатного гетьмана України на Валу, а також до презентації нової книги історика Сергія Павленка про Мазепу.

За результатами розгляду та обговорення питань порядку денного засідання Координаційна рада вирішила:

1. Узяти до відома надану доповідачами інформацію.
2. Провести засідання Координаційної ради з питань утвердження української національної та громадянської ідентичності при Чернігівській облдержадміністрації, яке заплановано на IV квартал, у місті Ніжин.

Голова Координаційної ради

Секретар Координаційної ради

І. Ващенко

Т.Таланцева